Ч. 51. Краків, 15. червня 1940. Рік I.

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Народній часопис для Ґенерал-Ґубернаторства

„Krakauer Nachrichten"
Ukrainische Volkszeitung
für das
General-Gouvernement

Adresse der Redaktion:
„Krakauer Nachrichten"
Krakau, Orzeszkowagasse 7.II
Fernsprecher 104-81.

Adresse der Administration:
Krakau, Karmeliterstrass 34 II.
Fernsprecher 230-39

80 сот.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю і закордоном:
місячно 3 зол. 50 сот.
чвертьрічно 10 зол. 50 сот.
піврічно 20 золотих
річно 40 золотих
Курс 1 нім. марки 2 зол.
Адреса Редакції: Краків, Ожешкової 7, тел. 104.81
Адреса: Адміністр. Краків, Кармелітська 34, тел. 230-39
Дирекції: ч. тел. 137-42

ВИХОДИТЬ В ПОНЕДІЛОК, СЕРЕДУ І ПЯТНИЦЮ

Війна Італії з Англією та Францією

Рим, 10. 6. — В ПОНЕДІЛОК, 10. ЧЕРВНЯ Ц. Р. В ГОД. 7-ІЙ ВЕЧОРОМ ВОЖД ФАШИСТІВСЬКОЇ ІТАЛІЇ БЕНІТО МУСОЛІНІ ОГОЛОСИВ З БАЛЬКОНУ ВЕНЕЦЬКОЇ ПАЛАТИ ІТАЛІЙСЬКОМУ НАРОДОВІ Й ЦІЛОМУ СВІТОВІ, ЩО ІТАЛІЯ ВИСТУПИЛА ДО ВІЙНИ ПО БОЦІ НІМЕЧЧИНИ ПРОТИ СПІЛЬНОГО ВОРОГА: АНҐЛІЇ ТА ФРАНЦІЇ.

НАШИМ ГАСЛОМ ПЕРЕМОГА!

Мусоліні виголосив таку історичну промову:

»Вояки на суші, на морі і в повітрю! Чорні сорочки революції і леґіоністи, мужчини та жінки Італії, Імперії і королівства Альбанії, — слухайте!

Для нашої батьківщини вибила година призначення. Вибила година невідкличного рішення (бурхливі оплески). Заяву про виповідження війни доручено саме тепер послам Вел. Британії і Франції. Ми виступаємо до боротьби проти плютократичних і реакційних демократій Заходу, що заедно спинювали наш гін, загрожуючи підступно істнуванню італійського народу.

Історію останніх десятиліть можна зясувати такими словами: фрази, обіцянки, погрози, натиски і вкінці як завершення нікчемні санкції, що ними користувалось з доручення Ліґи Націй 52 держав. Наша совість спокійна. Світ увесь разом із вами може засвідчити, що фашистівська Італія докладала всіх можливих зусиль не допустити до тієї боротьби, що лютує над Европою. Та заходи наші пішли у нівець. Вистало б лише змінити договори, що врешті не є вічні, достроюючи їх до змінених взаємин між державами. Вистало б не вести політики ґарантій, що врешті виявилися погубними для тих, що їх прийняли. Вистало б не відкидати мирової пропозиції, з якою виступив Фірер 6. жовтня 1939 р. після закінчення війни з Польщею. (Серед зібраної товпи чути оклики в честь Фірера).

Одначе всі ці речі це вже минувшина. І якщо ми нині рішилися на себе взяти риск та жертви війни, то сталось це тому, що вимагає цього честь, інтереси і майбутність, тому, що нарід є дійсно великим тоді, якщо виконує свої святі зобовязання не боячись подій та досвідів (оплески). Ми беремо за зброю, щоб після розвязки справи наших кордонів на суші — розвязати проблему наших морських кордонів. Хочемо розірвати територіяльні й мілітарні пута, заки нас задавлять на нашому морю, бо 45-міліоновий народ не є по суті свобідним, доки не має вільного доступу до океанів (бурхливі оплески). Наша велитенська боротьба є лише одною фазою і льоґічним розвитком нашої революції, є лише боротьбою бідних народів, що мають багато рук до праці, проти тих, що хочуть нас виголодити, що змонополізували всі багатства і все золото цілого світа, що судорожно тримають у своїх кігтях. Це боротьба творчих і молодих народів проти народів - неробів, призначених на загладу; це боротьба між двома століттями і двома світоглядами. Тепер, коли вже жереб кинений і за нами спалені мости, заявляю святочно, що Італія не має наміру втягати до війни інші держави, що сусідують з нами на суші й на морі. Швайцарія, Югославія, Греція, Туреччина, Єгипет можуть приняти мої слова до відома, що їх зрештою підтвердить дійсність в короткому часі.

Італійці! Підчас пропамятного побуту в Берліні я заявив, що згідно з законами фашистівської моралі машерується з приятелем аж до кінця (довготривалі бурхливі оплески та оклики: Хай живе Дуче! Хай живе Гітлер!). Це ми дотримали і дотримаємо Німеччині, німецькому народові і непереможній німецькій армії (нові оплески та оклики в честь Гітлера і Мусолінія). Напередодні далекосяглих подій линуть наші задуми до Їх Величности короля і цісаря (бурхливі овації), який заедно був висловником бажань батьківщини — шлемо гаряче привітання Фірерові Великої Німеччини (знову бурхливі оплески в честь Фірера). Втретє підоймається пролетарська і фашистівська Італія, сильна, горда та обеднана як ніколи досі. Гасло — перемогти! є одне, єдине, катеґоричне і всіх обовязуюче, що лине на хвилях етеру і захоплює серця всіх від Альп до Індійського Океану та підбадьорює (оплески). І ми переможемо, щоб у кінці настав довший період мира і справедливости для Італії, Европи і для цілого світа.

Народе Італії: до зброї! Вияви свою завзятість, свою відвагу і свою цілу хоробрість«.

Заява німецького уряду

Берлін, 10. 6. Німецький міністр закорд. справ фон Рібентроп виголосив у понеділок вечором заяву німецького уряду супроти представників німецької та закордонної преси. Зміст заяви німецького уряду такий:

Німецький уряд і цілий німецький нарід із глибоким зворушенням вислухав промови Мусолінія. У цій історичній хвилині вся Німеччина радіє з того приводу, що Італія з власної волі стала по боці німецького народу в боротьбі зі спільним ворогом, тобто з Анґлією і Францією.

Німецькі та італійські вояки підуть рамя об рамя і боротимуться доти, аж володарі Анґлії і Франції не виявлять готовости пошани життєвих прав обох народів.

Щойно після такої перемоги націонал-соціялістичної Німеччини та фашистівської Італії ті народи зможуть забезпечити собі щасливішу майбутність. Запорукою перемоги є непоборні сили німецького й італійського народів і незмінна приязнь обох великих вождів Адольфа Гітлера і Беніта Мусолінія.

—o—

Італія виповіла війну

Краків, 12. червня 1940.

Надзвичайні додатки, якими всі великі часописи світа засипали в понеділок 11-го червня вулиці міст на обох півкулях ґльобу, не принесли ніякої несподіванки тим, які знали, що політикою держав і народів не кермує ніякий сентимент, тільки добре зрозумілий інтерес, та що з черги тим інтересом є передусім запевнити народові і державі змогу жити й розвиватись. Зате безумовно мрійники і фантасти зазнали ще одного болючого розчарування. Скільки спліток і безглуздих теревень минулими роками чували ми й навіть читали на тему становища Італії на випадок военного конфлікту в Европі! Пригадаймо польську пресу: рвучкою рікою плили в ній фрази про „віковічну, традиційну та непохитну приязнь польського й італійського народу", а такі події, як прогулька польських кавалеристів до Італії, чи відвідини міністра Чяно у Варшаві були використовувані на те, щоб у польське громадянство вповювати переконання, що Італія є політичним союзником Польщі. Очевидно, що швидко прийшло найприкріше розчарування: коли руба станула справа Данціґу й комунікаційних шляхів між західньою та східньою Прусією, то італійська преса без обиняків признала **німцям** слушність. Воно викликало по польському боці грубу лайку. Чи не краще було оминути і того розчарування і тієї лайки та вияснювати свому громадянству, у чому саме полягає **життєвий інтерес Італії** та чому саме Італія іде й ітиме рамя об рамя з Німеччиною, без огляду на те, чи це комунебудь подобається чи ні?

Приязнь італійсько-німецька і військово-політичний союз Італії та Німеччини були віддавна річчю самозрозумілою, льоґічною й очевидною для всіх, хто тільки здібний був оцінювати міжнародню ситуацію не крізь призму власних почувань, тільки крізь призму обєктивного стверджування чужих розвоєвих шляхів. Німеччина — це **сухопутня** великодержава, яка тільки для правильної праці свого могутнього промислу мусить мати кольоніяльні сировці та вільні простори збуту своїх промислових виробів. Італія — наскрізь **морська** держава, з територією, яка у формі чобота врізується в море, притикаючи тільки горішньою »холявою« до суші. Німеччина

В пятницю, 14-го червня ц. р. в 9-і роковини смерти великого українського патріота, державного мужа, історика й ідеолоґа

бл. п. Вячеслава Липинського

відправляються

ПАНАХИДИ

в церкві благочестивій-православній в г. 16-ій і в церкві греко-кат. в год. 17-ій, на які Українське Громадянство в Кракові запрошують Друзі Покійного. 1-1

вийшла зі світової війни з ярмом версайського договору та безконечних клявзуль, які не тільки позбавляли її всіх її дотогочасних кольоній та сирівцевих джерел, але й не дозволяли жити на самій суші, бо пообрізувану й обезброєну національно-державну територію замикали відусіль ворожими кордонами. Італія вийшла зі світової війни вправді збільшена на частини колишньої австро-угорської монархії, але розчарована й таксамо, як Німеччина, — ошукана. Коли вона виповіла 15. травня 1915 року потрійний союз і 23-го того самого місяця й року виповіла Австро-Угорщині війну, то зробила це тому, що Франція та Англія обіцяли їй у тайній льондонській умові взяти на мировій конференції під увагу всі її слушні претенсії не тільки щодо південного Тиролю й північних берегів Адрійського, але й Лігурийського моря (т. зв. французька Ривера). — Тимчасом на версайській конференції еґоїзм Франції дійшов був до того, що італійські делеґати покидали салю нарад. Знову еґоїзм Англії дійшов був до того, що вона змобілізувала 52 держави, які господарською бльокадою мали внеможливити Італії здобути собі в Абисинії необхідні сирівці та кольоніяльні терени.

Еґоїзм багатіїв, які за прикладом всіх багатих скупарів не хотіли позбутися добровільно ніодного клаптика землі й ніодного свого привілею, щоб заспокоїти голод бідних, той еґоїзм веде нині невідхильно до воєнної катастрофи двох найбільших багатирів Европи. Скупість, самолюбство та жадоба йдуть завжди в парі з хитрістю. Але звичайно та хитрість короткозора і мститься на тих, що хотять усіх і вся вивести в поле. Це показалось наглядно вже й підчас цієї війни на англо-французькому становищі супроти Італії. Панування над Ґібральтаром, Мальтою, Кипром і Суезом використала Англія на те, щоб шиканувати мореплавбу всіх невтральних держав, між ними й Італії, та безправними зупинками, ревізіями, конфіскатами й карами ображувати італійський державницький престиж та обурювати до краю ввесь італійський нарід. Те, що Італія не розпочала відразу воєнних кроків проти західніх держав, разом з німцями, наївна міжнародня преса інтерпретувала, як доказ, що Італія »віддалюється« від »осі« та що все ще буде час, щоб позискати її собі окрушками з панського стола. Але ніхто з французьких ні англійських державних мужів і не думав мирним шляхом та в прихильному для Італії дусі розвязати італійську проблему Середземного Моря. Сьогодні Італія вхопила за зброю, щоб самій собі цю проблему розвязати, не питаючи більше згоди »щасливих посідачів«.

Фашистівська Італія виповіла Франції і Англії війну, станула по стороні націонал-соціялістичної Німеччини та розвіяла останні сумніви — якщо ще їх хтось мав! — щодо висліду воєнного зудару. Коли ще минулого року міг хтось дурити себе гіпотетичними міркуваннями про можливости компромісової полагоди конфлікту єдино лише коштом Польщі, то сьогодні вже ніхто не може мати найменшого сумніву: гра йде »на цілого«, — ґіґантська гра, в якій участь беруть наймогутніші збройні сили, які колинебудь ступали по землі, плавали по морі та літали у воздусі. Йде ґіґантський бій, легкодушно викликаний скупарями, які не хотіли по доброму віддати нічого та будуть примушені по злому віддати — все. Сумерк військово-політичної гегемонії Франції на европейському суходолі та сумерк політично-економічної гегемонії Великої Британії на водах від Атлянтійського до Індійського Океану — ось наслідки короткозорости, скупости, захланности й упертости переможців світової війни. Трагічні для них наслідки, яких передсмак відчули напевне всі французи й англійці, які позавчора з надзвичайних додатків дізналися, що — Італія виповіла війну!

—o—

Телеграма Гітлера до короля Італії та Мусолінія

»ВІРНЕ БРАТЕРСТВО ЗБРОЇ«.

Адольф Гтлер вислав до короля Італії та цісаря Абисинії, як теж і до Мусолінія телеграму такого змісту:

»Волею Провидіння було, що проти наших прагнень ми змушені обороняти свободу і майбутнє наших народів у боротьбі проти Англії і Франції. У цій історичній годині, в котрій наші армії єднаються у вірному братерстві зброї, бажаю переслати Вашій Світлості мої найсердечніші поздоровлення. Я сильно переконаний, що могутні сили Італії і Німеччини добудуть перемогу над нашими ворогами. Життєві права обидвох наших народів будуть після перемоги забезпечені по ввесь вік.«

Знову ж до Мусолінія вислав канц. Гітлер телеграму такого змісту:

»Дуче! Рішення історичного значіння, яке Ви сьогодні проголосили зворушила мене до глибини. Цілий німецький нарід думає у цій хвилині про Вас і про Італію. Німецька армія прийняла з радістю до відома, що могтиме боротися по боці італійських друзів. У вересні м. р. англійські володарі без причини виповіли війну німецькій державі. Вони відкинули всі пропозиції мирної розвязки спору. Також і Вашу, Дуче, пропозицію посередництва відкинено. Легковаження у Льондоні й у Парижі прав Італії зєднало врешті нас у великій боротьбі за свободу і майбутнє наших націй, нас обєднаних не від сьогодні тісними вузлами, так світоглядово, завдяки нашій революції, як і теж під оглядом політичним завдяки заключеним договорам.

Вожде Фашистівської Італії! Прошу прийняти запевнення нероздільного братерства зброї німецького народу з італійським. Особисто пересилаю Вам завсіди сердечні поздоровлення в імя вірного товариства

Ваш Адольф Гітлер.
Головна кватира Вожда
10. червня 1940. р.«

Заява ґр. Чяна супроти амбасадорів Англії та Франції

Рим, Аґенція Стефані повідомляє, що 10 ц. м. в год. 4,30 після обіду італійський міністр закордонних справ ґр. Чяно приняв амбасадора Франції та склав таку заяву:

„Його світлість король і цісар заявляє, що від завтра Італія вважає себе воюючою стороною з Францією."

Те саме заявив ґр. Чяно англійському амбасадорові 5 хвилин пізніше.

Історична година в Римі

СОТКИ ТИСЯЧІВ У ПІЯЦЦА ВЕНЕЦІЯ.

Рим. Дня 10. ц. м. Рим пережив незвичайну історичну хвилину. Вже від кількох тижнів італійці уважно слідкували за переможним походом німецької армії у Фляндрії і північній Франції.

У тому дні Рим перемінився у море прапорів. Від 4-ої години пополудні почали напливати маси народу, різні організації, закликаючи населення до звіту. І справді, небаром Піяцца Венеція була переповнена непроглядною товпою народу.

Над цілим Римом панував святочний, настрій. Всі склепи зачинено. Рим дожидає промови Мусолінія. Раз-у-раз чути »іде!«. Врешті серед оплесків прибула місцева німецька кольонія.

В год. 5 пополудні всі радіовисильні проголосили, що цілий Рим маніфестує, та що Мусоліні виголосить промову.

В год. 7,30 площа Піяцца Венеція переповнена. На транспарентах можна вичитати про що говоритиме Мусоліні. »Середземне Море італійське!«, »Корсика італійська«, »Мальта італійська«, »Туніс італійський«.

В год. 7,30 на площу прибув Мусоліні серед бурхливих оплесків і величезного одушевлення народу. Тоді теж проголосив стан війни з Англією і Францією. Це була історична хвиля Риму. Населення приняло факт виповідження війни поважно й здисципліновано.

Мусоліні начальним вождом італійської армії

ПРОКЛЯМАЦІЯ КОРОЛЯ ВІКТОРА ЕМАНУЇЛА ДО АРМІЇ.

Король Італії і цісар Абисинії Віктор Емануїл III. виїхав на фронт і склав заяву до армії такого змісту:

„Як верховод усіх сил на суші, на морі й у воздусі, вертаюся знову, як перед 25. літами у ваші ряди, будучи вірним королівському домові й традиції. Командування над усіми збройними силами передаю шефові уряду, вождові фашизму й першому маршалові імперії". Дальше король підкреслив те, що італійський вояк бореться рамя об рамя з німецьким і він вірить, що перемога буде по боці Італії та Німеччини.

Мусоліні проголосив до війська такий наказ:

Рішенням його світлости короля і цісаря перемаю від сьогодні командування над усіми збройними силами Італії на фронті. Іменую шефом ґенерального штабу марш. Бадолія. У склад ґен. штабу ввійшли марш. Ґраціяні, адм. Доменіко Каванярі і Франческо Прікольо.

—o—

Безупинний наступ за відступаючою армією

ПРИСТАНЬ ГАВР ЗНОВУ ЗБОМБАРДОВАНА.

Головна кватира вожда, 11. 6. Начальна команда німецької армії повідомляє, що наступ за розгромленою французькою армією поступає швидко вперед. На правому крилі й в середині між берегами каналу й рікою Маас бій у повному розгарі. У багатьох місцях знищено великі сили ворога, а останки окружено. Внаслідок великих втрат ворога, зокрема багато вбитих і полонених, ворог примушений поспішно відступати.

Німецьке летунство бомбардувало Гавр і завдало ворогові дійманючі втрати. Внаслідок бомбардування згоріло кілька кораблів загальної містоти 10.000 тон. Та найважніше те, що бомбами знищено мости на ріці Марні й таким чином внеможливлено відступ французької армії.

Ворожі літаки скинули знову в ночі декілька бомб у північній та західній Німеччині. Шкоди того нічного бомбардування невеликі.

Загальні втрати ворога у вчорашному дні такі: зістрілено 29 літаків, в тому 6 протилетунськими гарматами, 19 у воздушному бою, а 4 знищено на землі. Крім того зістрілено 3 воздухоплави. Німці втратили 8 літаків.

Поручник Пекельманн змусив 8 ворожих поїздів піддатися.

—o—

Homo politicus

Причини упадку Польщі

Між Німеччиною та Анґлією

18)

Права передруку й перекладу застережені.

Від 26. I. 1934 до 6. IV. 1939 року триває третій період польської закордонної політики. Розпочався він актом найбільшого наближення до Німеччини та скінчився актом повного відвороту від Німеччини та звороту до її ворогів. І тому вже само зіставлення тих двох політичних фактів має свою глибоку вимову: той період польської закордонної політики був виповнений польським хитанням поміж різними напрямками й концепціями, був виповнений нерішучістю, сумнівами, недотриманими обіцянками та незакінченими розмовами, розумними поглядами й гістеричними висками. Зачалося від концепції узгіднити польські закордонно-політичні напрямні з нестримним бігом подій, що його викликувала реституція німецької великодержавницької сили; закінчилося запряженням себе до воєнного протинімецького бльоку. Серед тих двох бігуново суперечних політичних концепцій була тенденція все ще розбудовувати власну польську великодержавницьку силу, з усіми амбіціями бути великодержавою, у своїх політичних ходах незалежною у повному того слова розумінні від усіх інших великодержав. Намагання стати такою великодержавою, яка могла б дозволити собі на те, щоб легковажити собі волю і Німеччини і Росії і західніх великодержав та щоб самому творити якісь нові міжнародні бльоки під своєю кермою і претендувати на ролю якогось вирішного міжнародного чинника, те намагання мусіло скінчитися повною невдачею, бо полягало на величезному самообмані: на незрозумінні свого ґеополітичного положення, на недоцінюванні чужих направду великих сил та на переоцінюванні своїх сил і можливостей — маленьких і скромних. І тому з високого коня самостійної великодержавницької політики прийшлося пересісти на маленького коника, запряженого до британського воза та кермованого британським погоничем. Та швидко потім злетіти й із того неславного коня та лягти на полі, що стало грищем чужих великодержавницьких змагань...

Хитання між пронімецьким та антинімецьким бльоком, поміж поетичним „сном про потугу“ та тверезим бажанням опертися на силі західного сусіда, хитання поміж політичною думкою та крилатою фразою, поміж державною рацією та вуличною популярністю, це хитання є найбільш характеристичне для всієї польської закордонної політики, для польської національної ментальности, для поглядів польських державних керманичів і для настроїв найширших кол польського громадянства.Тому той третій період польської закордонної політики є без сумніву найцікавішим періодом у 20-тилітній історії нової Польщі. Для історика й політика він цікавий ще й тому, бо він припадає на час найбільших перемін у післяверсайській Европі, серед яких були теж події, що не мали прецеденсу у всесвітній історії.

Були це роки, коли Европа взагалі потапала у мряці, з якої щойно мала викристалізуватися якась нова політична система. Панувала повна плинкість у міжнародніх взаєминах, надзвичайно характеристична для всього післяверсайського стану. Воно й було подекуди льогічно, бо повна плинкість, яка межувала з хаосом, мусіла прийти у наслідку цілком невдачного намагання створити у Версалі цілку, непорушну й ненарушну систему, обмотану поверх чотириста параґрафами версайського мирового договору плюс сотні параґрафів додаткових „реґіональних“ умов та сіткою „колективних“ пактів і зобовязань. Після банкроцтва комісії розброєння, яке стало банкроцтвом Ліґи Націй, та після могутнього військово-політичного відродження і Італії і Німеччини, всупереч волі Франції і Анґлії, — мусіли йти гарячкові пошуканки за виходом із безвихідної ситуації, в яку штовхнув Европу нерозум версайських диктаторів. Таким робом мали ми 15. липня 1933 року „пакт порозуміння і співпраці“, підписаний у Римі чотирма великодержавами европейського заходу, який був глибоким італійським задумом заступити многоглаву, безсилу ліґову установу ареопаґом Анґлії, Італії, Німеччини і Франції, як тих держав, які арбітрально вирішували б всі спірні проблеми Европи та у своєму тісному гурті зревідували б усі ті проблеми, що їх кепсько розвязав, чи пак ще більше заплутав версайський договір. Однак той „пакт чотирьох“ — на жаль — не був зреалізований, причому чималу ролю в дипльоматичній акції *проти* нього відіграла й Польща, яка частинно виступала в обороні свого „рівнорядного великодержавницького“ престіжу, частинно лякалася, що скажуть їй також заплатити деяку ціну за порозуміння західних великодержав щодо нової орґанізації Европи. Коли ж Німеччина, не дочекавшися добровільної згоди західних великодержав на ревізію різних версайських клявзуль, сама почала їх ліквідувати, та передусім реститувала свою збройну силу законом з 16. III. 1935 та перекреслила цим всю 5-ту частину версайського договору, тоді французька й анґлійська дипльоматія зліпила т. зв. фронт Штрези, створюючи „резолюцією“ Франції, Анґлії і Італії 14. IV. 1935. щось у роді протинімецького союзу тих трьох держав. У рямцях цього фронту прийшло до т. зв. пактів Ляваль--Мусоліні у Римі з 7. I. 1935 року, які були спробою ліквідувати італійсько-французький конфлікт, що фактично тривав у перманенції від версайського договору, себто від часу, коли алянти не дотримали супроти Італії тайної льондонської умови з 1915 року. Але прийшла італійсько-абісинська війна. Страх Анґлії перед новим суперником у володінні морськими шляхами казав їй зорґанізувати кількадесять держав для протиіталійських господарських „санкцій“. І замість французько-італійського порозуміння проти Німеччини — прийшло до повстання „осі Берлін-Рим“ (приступ Італії до антикомінтернівського пакту 6. XI. 1937 та італійсько-німецькі заяви з 18. IX. 1938 і 31. I. 1939).

Все ж, увесь той час не вгавали *спроби* порозуміння поміж Німеччиною та двома західніми великодержавами. Що більше: від націонал-соціялістичного перевороту ті спроби приймали цілком конкретні форми. В рішальній мірі причинилися до цього цілком нова методика політики III Німеччини: базувати свої вимоги супроти зовнішнього світа на власній реальній силі та доказувати цю силу фактами, без огляду на те, чи ті факти комунебудь подобаються чи ні. Таким робом прийшло до перекреслювання одної клявзулі версайського договору за другою, до мілітаризації Надренії, до відбудови німецької сухопутньої і повітряної збройної сили, до відбудови німецької морської фльоти, до могутніх територіяльних ревіндикацій. 18 червня 1935 року прийшло до підписання анґлійсько-німецької морської конвенції, яка була анґлійським признанням факту німецького морського вітницею, бо Польща опрокинула їх нераз зброєння. 13. березня 1938 р. III Німеччина проголосила обєднання Австрії з матірньою державою. З черги рубом станула проблема німецьких Судетів. Анґлійський та французький премієри літаками приїздили до Адольфа Гітлера. 29. вересня 1938 року — це дата умови в Мінхені: перший після Версалю випадок, коли між колишніми алянтами з одного боку та Німеччиною з другого прийшло до порозуміння в справі звороту Німеччині території, що її мала третя, створена після Версалю, держава. Прилука Австрії та Судетів до Німеччини без одного стрілу — це був тріюмф німецької дипльоматії, опертої на збройну силу, це був теж тріюмф почуття єдности німецького народу. III. Німеччина станула знову в ряді наймогутніших держав світа.

Якже до тих подій ставилась Польща? Польща балянсувала поміж Німеччиною та Росією та поміж своєю давньою приналежністю до версайської протинімецької системи, замаркованої союзом із Францією та Румунією, членом малої антанти, та поміж III Німеччиною, до якої наблизилась у січні 1934 року. Однак у тому балянсуванні була одна виразна лінія: Польща не виступала проти німецьких ревіндикаційних змагань у середній Европі (залишаємо на боці питання, чи взагалі її опозиція була б щонебудь практично значила!). В. Студніцький у своїй книжці „Люди, ідеї, діла“ каже, що Евстахій Сапіга, польський міністр закордонних справ з рр. 1920/21, давав у 1932 році у Вильні відчит у клюбі консерватистів про потребу польсько-німецького зближення та доказував, що Польща повинна заняти прихильне становище до австро-німецького „аншлюсу“. Сильно проти цього виступив редактор Медзінський, не орієнтуючись однаково у закордонній політиці, як і в політичній лінії маршала Пілсудського. Так, не підлягає найменшому сумніву, що офіційне польське прихильно-невтральне становище супроти факту злуки Австрії з Німеччиною було одною з послідовних познак політики Пілсудського, як також фактом є, що разом із п. Медзінським, післятравневим міністром, головним редактором центрального польського часописного орґану післятравневого режиму, послом, потім маршалом сенату і конституційним заступником президента республики, — також і вся величанська більшість польського громадянства тієї політики не розуміла та страшенне обурювалася на Бека, як того, що „помагає німцям скріплюватись“, так, немов було б у силах і змозі польської закордонної політики перешкодити зростові тої сили! Але противники Бека хотіли, щоб Бек бодай кричав, протестував, щоб демонстрував своїми нотами, промовами. Бек того не робив. Зате старався на німецьких успіхах збивати й польський капітал. На „аншлюсі“ заробив те, що використав конюнктуру й ультимативно примусив Литву закінчити стан „ані мира ані війни“ та навязати з Польщею нормальні дипльоматичні взаємини. А після мінхенської умови розпочав палку кампанію проти Карпатської України.

З „Білої Книги“ відомо, що 24-го жовтня 1938 р. польський посол Ліпський у Берліні відвідав мін. Рібентропа у Берхтесґадені та вияснив ціль своїх відвідин: „Польща зацікавлена в тому, щоб у наддунайському басені прийшла стабілізація відносин. Карпатська Україна з своїм непорядком, своїми 80% аналфабетів, є прибіжищем для всяких можливих політичних течій, правдивим центром комунізму. Вона має разом 650.000 населення, з того 250.000 мадярів і жидів та 400.000 руснаків. З приводу того вогнища неспокою Польща мала вже з Прагою нераз виміну гострих нот. Бек сказав йому (Ліпському), що він хоче, щоб із тої кризи вийшло щось розумного. Прилука до Мадярщини є бажанням Польщі. Зрештою, спільна польсько-мадярська границя має велику вартість, як заборола проти Сходу. Поголоски про творення бльоку проти Німеччини є нісе-

*) Після 15-ої статті помилково зазначено черговую статтю, як „17-ту“. Тому тепер поправляємо черговість.

своєю поставою підчас кризи супроти Росії. Польська політика була така, щоб мадярський уряд спонукати до поміркованости супроти Словаччини та до наступу супроти Карпатської України. Він, Липський, сподіється, що розвязка справи у тому дусі не суперечила б німецьким інтересам".

Знову мін. Бек запросив до себе 14 грудня 1938 р. німецького посла у Варшаві фон Мольткого, заявив йому своє бажання втримувати дальше польсько-німецькі взаємини по лінії пакту порозуміння, просив посередничити у справі безпосередньої зустрічі з мін. Рібентропом та порушив конкретно дві справи: Данціґу й Карпатської України. Щодо першої, то висловив бажання, щоб у Данціґу не прийшло до ніякого доконаного факту, та щодо Карпатської України, то знову покликався на „схвилювання у польській прилюдній опінії", що — мовляв — Німеччина хоче з Карпатської України провадити якусь протипольську політику.

Крім того і сам мін. Бек порушив справу спільного польсько - мадярського кордону на нараді у Берхтесґадені 5. І. 1939 року, кажучи, що „Польща пізнає в агітаторах, які діють тепер на карпато-українському терені, своїх старих ворогів, і боїться, що Карпатська Україна може розвинутись у таке вогнище неспокою супроти Польщі, що польський уряд може бути спонуканий виступити, що може спричинити дальші комплікації"... На другий день у розмові з мін. Рібентропом у Мінхені Бек знову порушив ту саму справу. В обох випадках стрінувся з відмовою та з відкликом до рішення віденського арбітражу з 2. XI. 1938 р. Як загально відомо Польщі залежало на спільній границі з Мадярщиною не тому, щоб оминути, як казав Бек, „балканізації Середньої Европи", тільки тому, що 1) до польсько-мадярської границі перла польська вулиця з ненависти до всього українського, 2) що зі спільною польсько-мадярською границею Польща вязала різні фантастичні пляни про якийсь союзницький бльок держав від Балтику по Чорне чи навіть Еґейське Море під еґідою Польщі та 3) що у спільній польсько-мадярській границі бачила Польща забезпеку стратеґічного характеру на випадок конфлікту з Німеччиною. І ось, саме у тому цілому несамовитому танкові, що його робило все польське громадянство включно з міністерством закордонних справ, видно саме політичний примітивізм, як вислід чисто чуттєвого підходу до міжнародніх проблем, поруч із неповажним крутійством у поважних справах. Бо чейже кожному було ясно, що справа такої чи іншої нової зміни у середній Европі залежить вже виключно від Німеччини. Тимчасом всі арґументи, що ними орудувала польська публіцистика у карпато-українській справі, мали — протинімецьке вістря! Коли ж усетаки Німеччина взяла під увагу те бажання Польщі, то це сталося для добра справи німецько-польських відносин. Ці відносини повинні були теж поправитись тому, що після вмаршу німців до Праги й декрету про встановлення протекторату над Чехією і Моравами (16. III. 1939) Польща знову заробила. Цим новим заробітком було Заользе. Авторитет Бека страшенне зріс. Перед палатою міністерства закордоних справ відбулись маніфестації з віватами на честь Бека — вперше в його житті та за його міністерської карієри. Бек став кавалїром ордену „Білого Орла" та найпершою фіґурою в кабінеті.

Але тут і показалася слабість індивідуальности Бека. Бо разом із радістю поляків з приводу спільної границі з мадярами, яку вони виявляли у походах із домовиною, що на ній пишався надпис „здехла Україна" (поліція дбайливо охоронювала ті походи та дозволювала маніфестантам, щоб вони терором змушували українських духовників правити панахиди по Україні!), разом із заользанською дурійкою, серед якої ґен. Бортновський, що поїхав на прогулку приняти фактично з німецьких рук той кусень Шлеська, виріс на героя, що ніби проводив переможному походові, — разом із тою радістю ріс страх перед німцями, перед німецькою потугою. І полк. Бек, керманич польської закордонної політики та спадкоємець закордонно-політичного заповіту Пілсудського, не вмів, не мав відваги чи не хотів відважною обороною *політичної концепції* та послідовним веденням її далі протидіяти психозі страху, получеңій з психозою побрязкування шаблею. Коли справа Данціґу й поморського коридору станула рубом — Бек настрашився. Вже в січні 1939 року бідкав перед Адольфом Гітлером, що „треба особливо брати під увагу прилюдну опінію в Польщі". Нарікав на ту опінію, але пальцем не кивнув, щоб її формувати у своєму дусі, щоб на неї впливати конструктивно, оборонюючи свою концепцію на верхівці та користаючи відповідно з величезних можливостей впливу на залежну від режиму пресу. І під натиском цієї опінії, під натиском громадянства, пройнятого політичною думкою польської ендеції, під натиском військової кліки Ридза-Сміґлого, яка у своєму засліпленні мріяла дійсно про тріюмфальний вмарш попід Бранденбурську Браму — кинувся в обійми Англії, яка станула на чолі протинімецького фронту.

І Норвеґія склала зброю

= Головна кватира начального вожда, 10. 6. — Геройський спротив, що його ставила боєва група ґенерала-поручника Дітля від багатьох тижнів у Нарвіку в невимовно важких умовинах проти переважаючих сил ворога, увінчався нині повною перемогою. Гірські частини, летуни і залоги німецьких морських нищильників дали протягом двох місяців доказ геройства нашого вояцтва по всі часи. Геройство тих частин змусило союзні сухопутні, морські і повітряні сили покинути Нарвік і Гарштадт. І над Нарвіком повіває німецький прапор. У ночі з 9. на 10. червня ц. р. норвежські частини заперестали ворожих дій. Ідуть переговори про здачу.

Панічна втеча англійців з Норвеґії

= Берлін, 11. 6. — Здача Норвеґії викликала панічну втечу англійських частин з північної Норвеґії та велитенську радість і вдоволення у Берліні. Політичні кола в Берліні звертають увагу на характеристичну поведінку англійців, які і в тому випадку втікли з поля бою, хоча там мали більші сили. Ще перед кількома днями Англія заявляла, що британські частини не спічнуть до того часу, доки не здобудуть для норвежського еміґраційного уряду його власної території. Одначе і тепер англійці забули своє приречення і залишили норвежців своїй долі, які в таких умовинах уважали дальший спротив безвиглядним і склали зброю. Одночасно втечу союзних військ з Норвеґії вважають у Берліні новим доказом, що положення Англії катастрофальне. Англія стягає тепер останнього вояка до оборони батьківщини. Тому прийшла до переконання, що дальші военні затії в районі Нарвіку недоцільні.

Одночасно геройську боротьбу групи Нарвік під проводом ґенерал - поручника Дітля приняли у Берліні з гордою самопевністю і беззастережним признанням.

Втрати англійської фльоти коло Норвеґії

= Берлін, 11. 6. — Англійці мають великі втрати в боях коло Норвеґії від 10. 4. до 10. червня ц. р. І так німецьке летунство і морська фльота знищила або важко ушкодила 7 военних кораблів та военних кружляків, 20 важких і легких кружляків, 18 нищильників, 1 транспортовий корабель, 2 кораблі цистерни, 2 авіоматки та один підводний човен. Британська адміраліція напевно раділа б, як би нині мала до своєї розпорядимости ті кораблі, що їх утратила на Північному Морі.

Важкі втрати французької промисловости

З продовжуванням офензиви на заході західні держави тратять крок за кроком свої промислові бази, зокрема бази свого военного промислу, а це по втраті еліти їхньої армії в північній Франції є найболючіший удар. Нині Франція вже втратила більшість свого власного вугілля й одночасно одні з найважніших своїх фабрик зброї: муніції, азоту, фабрики літаків, повзів і т. д. Німецькі війська війська йдуть дальше вперед, але вже навіть ті території, що опинилися в німецьких руках по закінченні бою у Фляндрії й Артуа, мають для боєвої сили союзників таке значіння, що їх нічим не можна заступити. Факт, що у цих округах концентрувалося 60% перерібки вовни, одна третина французької перерібки бавовни й майже ціла текстильна промисловість — могла б ще Франція переболіти. Одначе факт, що там була майже одна третина продукції французької залізо-сталевої сировини, це вже багато важчий удар, але разом з цими територіями Франція втратила майже 70% свого вугілля. Це вже втрата, що її не можна легко переболіти.

Ввесь простір від Льотрінґен і південно - східної бельґійської промислової округи, себто околиць довкола Літтіх (Ліеж), аж до Каналу, творить своєрідну господарську цілість, можна б сказати »Рурщину західніх держав«, бо в дійсности велика частина бельґійського коксу заспокоювала французьке запотребування зовсім таксамо, як щораз більша частина бельґійського (а також голяндського й люксембурського) залізо-сталевого виробництва мандрувала до Англії. Після того, як англійський военний промисл дістав дійсно страшний удар у Скандинавії та як повстала під тим оглядом велика прогалина по окупації Голяндії, зокрема з довозом харчів, втрата бельґійських і північнофранцузьких промислових округ принесла західнім державам таку шкоду, якої ніяк не вдасться направити. Найважніші залізні і сталеві терени має ще Франція до розпорядимости, а саме околиці горішньої Мозелі і Льотрінґен. Одначе що вони ще можуть Франції помогти, як вона вже не має вугілля? Своє річне запотребування на вугілля, що сягало до 75 міліонів тон, Франція покривала в 70% власним вугіллям, а 30% імпортованим. Про привіз вугілля Франція тепер думати не може, бо з Бельґії й Голяндії німці хіба не дадуть, а від англійців теж не може хіба сподіватися. З дотеперішньою втратою території, Франція втратила одночасно понад 30 міліонів тон вугілля річно. Вугілля ж, що ще залишилося в інших частинах Франції, могло б покрити ледви четверту частину французького запотребування й то в мирному часі. Подібно виглядає справа і з металями. Не менше ніж половину — наприклад запотребування на цинк — Франція покривала з північних своїх територій, що нині вже до неї не належать, решта походила здебільша з Бельґії. Одночасно від того, що Франція взагалі не має в достаточній мірі будьяких металевих руд, вона і під оглядом їх витоплювання була в більшій мірі здана на імпорт, що нині для неї втрачений. Тому то Франція й її военне господарство нині в дуже важкому положенні. Справді Франція ще цілого свого промислу не втратила, але втратила вугілля, а це в промислі найважніше.

Психоза пятої кольони

(Від нашого кореспондента)

Берлін, в червні 1940.

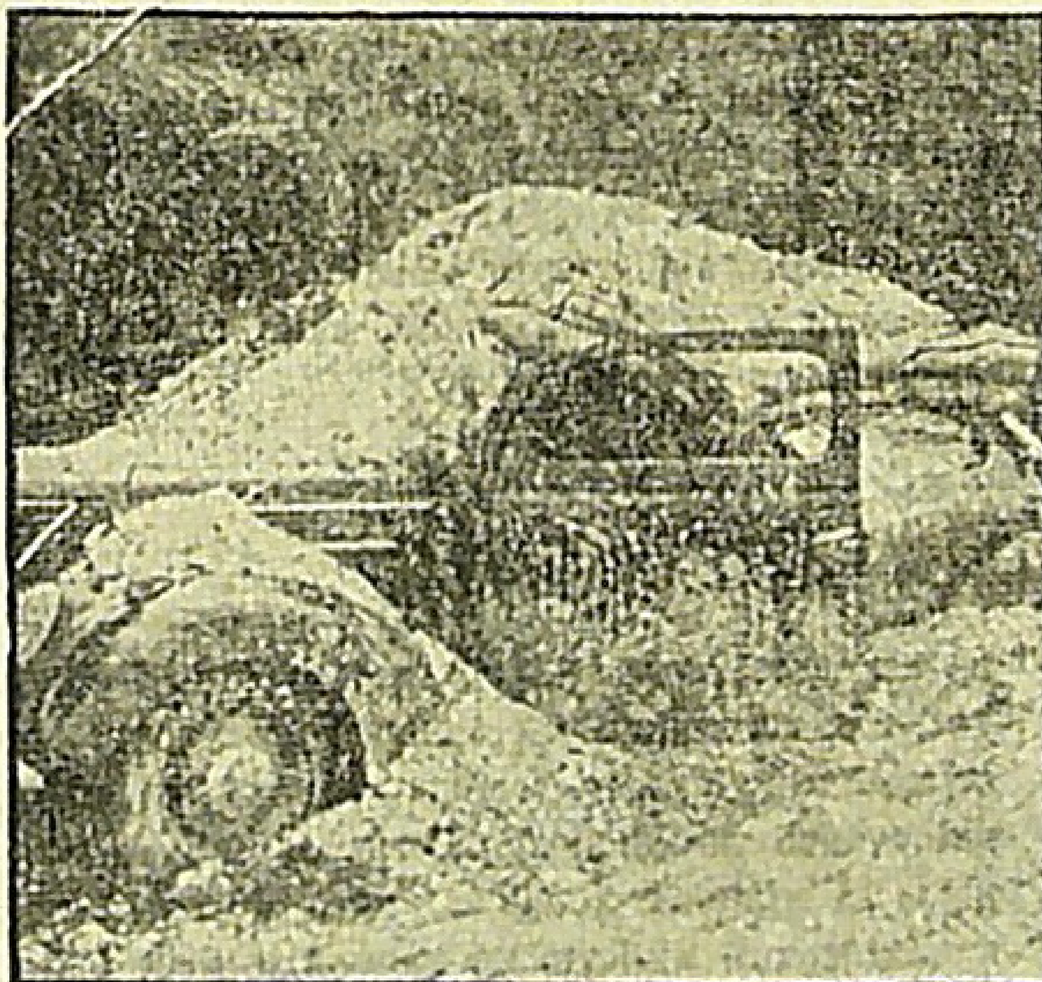
Вістки з фронтів займають половину місця в цілій европейській пресі. Політика зійшла на другий плян. Приватні справи і

Німецька змоторизована артилерія йде вперед.

події невійськового характеру майже не находять відгомону на сторінках періодичних публікацій. Хто б там сьогодні, скажім, цікавився такою дрібною вісткою, як оця, що наспіла з Букарешту: б. польський міністр закордонних справ Бек, під претекстом лікування зубів, прибув до столиці Румунії і купив дві з чотирьох найбільших цукроварень Буковини, заплативши за них 200 міліонів леїв... Одно хіба може цікавити, а саме звідки Бек роздобув стільки грошей? Очевидно, це його приватна справа і наводимо її як приклад знечулення прилюдних опіній світа на того роду сензації. Політика — як сказано — здепреціонувалася, втратила на вартости. Майже всі її ходи мають безперечний звязок з військовою тактикою і являються лише вступом до нових таємних маневрів. Такий підхід до справ закордонних подій популярний тепер на заході, в Парижі та в Льондоні, де психоза війни і жаху перед ворогом створила цілу теорію про його таємні ділання, що потягає за собою багато різних, нещасливих жертв, а крім того є симптоматичним проявом політичної ментальности нашого часу. Ціла преса західніх великодержав широко розписується останніми днями про діяльність ворожої »пятої кольони«, пускаючи у світ страхітливі вісті про її завдання та можливости. Міністерства пропаганди Франції та Англії офіційно закликають поборювати діяльність її членів та висланників. Психоза страху перед пятою кольоною повисла понад країнами обох союзників, загущуючи й так доволі невеселу атмосферу.

Назва »пята кольона« повстала підчас національної війни в Еспанії. Вживали її на означення усіх прихильників національної акції ґен. Франко, що — перебуваючи на теренах занятих червоними — віддавали націоналістам дуже важні прислуги. Коли восені 1937 р. війська ґен. Франко підходили під Мадрид у чотирьох кольонах, мав тоді відомий ґен. Моля (згинув опісля від пекольної машини в літаку) на поставлений йому запит, яка з кольон здобуватиме місто, відповісти: „Ніодна з них, лише пята кольона, прихильників ґен. Франка в Мадриді". Цей саме вислів використала ворожа націоналістом пропаґанда як гасло до інвазії у всіх невтральних країнах проти „нацистичної підпольної роботи" і цю назву воскресили сьогодні на заході, щоб підготовити народи Франції та Англії до безпощадної дефензивної боротьби з усіма німецькими спробами атаки,

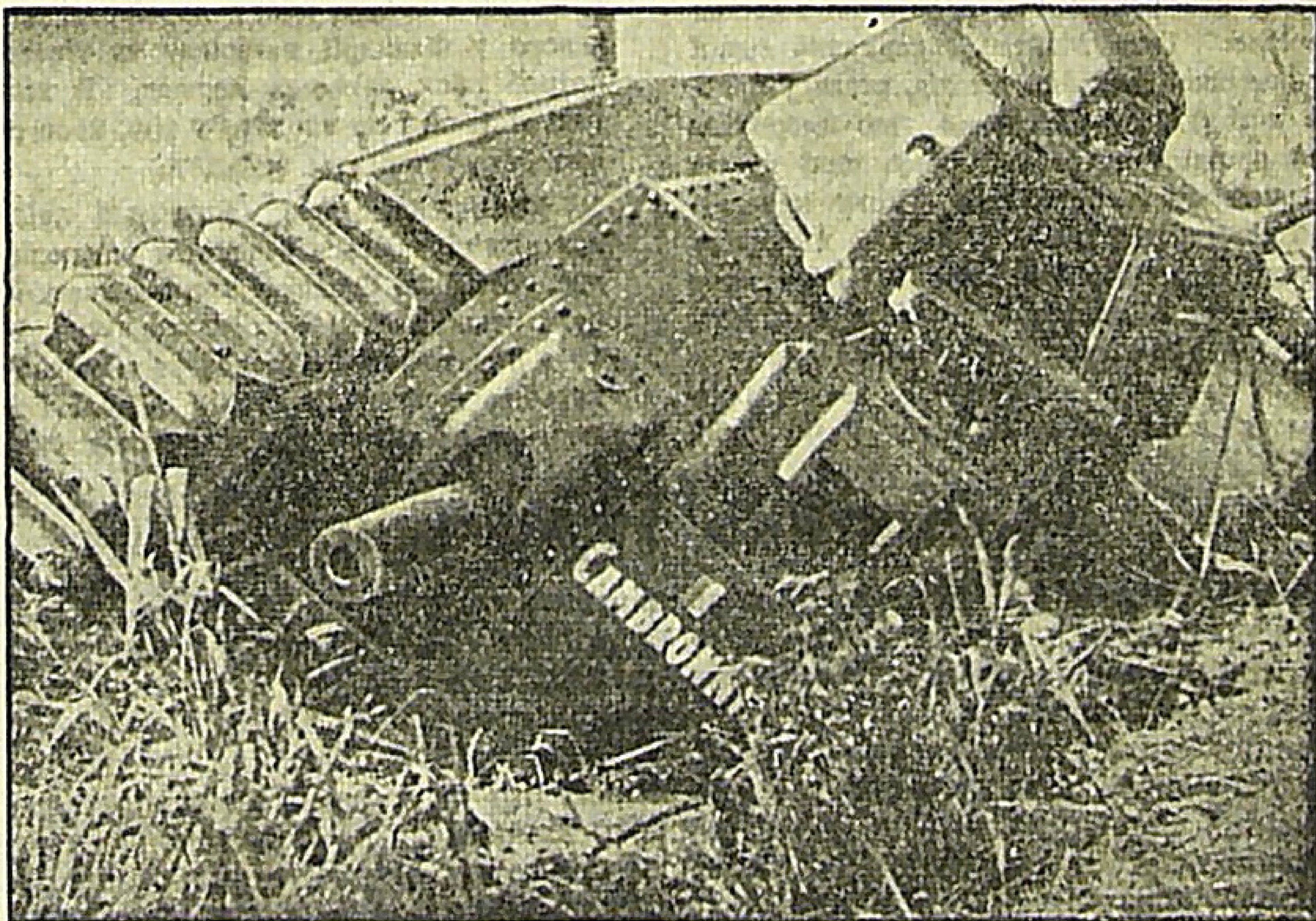
Найкращі вістки з Парижа і Льондону подають ще кореспонденти швайцарської преси, до якої союзники мають більше довіря ніж до італійських журналістів, що їх кореспонденції безпощадно скреслює англійська цензура і які на знак протесту мусіли аж здержатися від участи в гостинні для представників преси у Льон-

Тут поруч впала бомба.

доні. З Женеви надсилає один з німецьких журналістів цікавий опис того, що діється над Сеною, змалювавши теж тамошне „страхіття пятої кольони". Парисський »Інтрасіжан« пише між іншими ось-що: „Що означала би евентуальна перемога Німеччини? Відповідь: „Нашу руїну, це певне. Отже французи, не піднімайте своїх ощадностей в банкнотах. Позичайте ваші ощадности Франції, підписуйте банкові бони на дозброєння". На думку німецького обсерватора, оголошення, чи пак заклик в »Інтрасіжані« означає резерву француза навіть у відношенні до патріотизму, якщо йде про фінанси. Француз дискутує вже нині живо про можливість німецької перемоги та її наслідки. Француз починає дивитися на війну — так як ми вже недавно писали — як на хрестоносний похід чогось нового, чого він ще не розуміє. Німецькі повзи, гармати, спадуни і нові военні методи видаються йому матеріялізацією цієї незрозумілої ідеї, щоб штурмово надходить зі сходу, зза Рейну і хоче завалити його дотеперішній міщанський світогляд. В такій ситуації розвинулася до остаточних меж ідея боротьби зі страшною й невловимою пятою кольоною. Цю боротьбу з блискавковою скорістю, бо під неї є найлекше підтягнути всі ненависні поняття і особи. (Памятаєте минулорічну психозу »шпигунства« в Польщі?) В середині і назовні, як засіб натиску на невтральних, проти всього, що неприємне для держави може служити це гасло і з його проблематичної послуги у Парижі радо користають. Сіра еміненція третьої республики міністр внутрішніх справ Мандель розвинув широку превенційно політичну діяльність виарештовуючи всі непевні елементи. Всі поразки, труднощі і недомагання пояснюють та виправдують маґічними словами »пятої кольони«, відтягають ними також увагу від цих пекучих справ, про які дехто з французів говорить, як тих 200.000 евакуованих дітей з терену боїв, або неоцінені скарби культури з музеїв у Брюселі, що їх вивезли на дванацятьох вантажних автах у напрямі Парижа, а які дотепер туди не прибули. Нічого не пише французька преса про ці сотні тисяч людей - втікачів, що живуть по садах, пивницях і парках без надії на краще завтра. Мало хто знає — кінчить кореспондент — з якою тугою виждає Париж на приїзд американського пароплаву з харчевими припасами вартости одного міліона долярів, висланого американським Червоним Хрестом. І лише французькі елеґантні жінки ратують ситуацію, змодернізувавши свої туалети на патріотичні барви з багатьома военними емблемами.

Оборонні методи союзників мають на меті одного найважнішого імпортера — Америку. Всі сили союзників звернулися на захід, до Ню Йорку, Вашинґтону й Оттави. Не без певного впливу. Видно це з останньої промови Рузвельта, що нічого не сказав про те, чи Америка буде до кінця невтральна, але з другого боку різкими словами накидався на звеличників нев-

Розбитий німецьким стрільном французький важкий повз.

тральности, називаючи їх опозиціонерами до праці уряду та хвалився м. і. виготовленням для фльоти ЗДПА 215 нових кораблів модерної воєнної конструкції. Психоза боротьби з пятою кольоною ділає також і в Америці і то сильно, коли навіть — як повідомляє Тасс з Москви — національні партії використовують претекст боротьби проти неї для „розгромлення компартії та робітничих орґанізацій", побивають роздавців пацифістичних летючок до крови. Воєнна лихорадка огорнула Америку: одні хочуть загальної військової служби, інші демонструють проти кожного виступу за війною. Дійшло до того, що найпопулярнішою темою ґазет за океаном стали міркування на тему, чи Америка матиме силу боронитися перед... майбутньою аґресією з Европи. Психоза »пятої кольони« так сильно охоплює увагу воюючих з Німеччиною народів, що може осягнути зовсім протилежні наслідки. Але новітні методи війни в блискавковому темпі не лишають часу на студіювання протизасобів пропаґандивної боротьби. Сильні нерви вже не вистарчають, треба мати також сильний шлунок і модерну зброю. Всі ці три важні прикмети дотепер виявила в гармонійній акції Німеччина. Це важний арґумент на її переможне видержання до кінця. КТВ.

—o—

З голосів преси.

Паніка в Анґлії

»**Льокаль-Анцайґер**« з 7-го червня подає різні образи з »Танку смерти« у Льондоні. Між іншим читаємо там про панічні настрої таке:

»...Строго заборонено продавати мундури. Вільно переводити по хатах ревізії, коли владі захочеться. Перестав існувати освячений англійський вислів що »мій дім є моєю твердинею«. Всі фабрики дістали приказ вишколити своїх робітників до партизантської війни. Механіки, столярі, монтери, крамничні продавці дістають вишкіл при скорострілах. Навіть жінки-робітниці вчаться орудувати крісом. Скупість запасів викликала паніку серед покупців та підігнала грошевий обіг до небувалої досі цифри 556 міліонів фунтів. Чимало фляндрійських вояків не знайде дома жінок; 3 міліони молодих дівчат і вдів та 7 і пів міліонів заміжніх жінок дістало працю у воєнному промислі. Інші знову вояки не знайдуть своїх дітей. Розпочався новий хрестоносний похід дітей. Тисячі дітвори, розміщеної по південних надбережних місцевостях, евакуовано на північ, до місцевостей, яких назви не могли довідатись навіть мами, що позалишувались на залізничних перонах. А по осиротілих селах і містах блукає дух пятої кольони. В усіх ґазетах появляються на цілі шпальти звіти про арештування англійців та чужинців, які від десяток літ стали англійськими громадянами та які раптом викликали підозріння, що симпатизують з ворогом. Один добродій дістав кару у висоті 260 фунтів шт. (поверх 1.000 дол.) за те, що висловився до одного знайомого, що Гітлер є душею Німеччини. В іншому випадку зібрався виїмковий суд, щоб засудити молодця, який заявив, що він не може ненавидіти німців.

Це той психічний стан, в якому »добре настроєні« британські вояки з Фляндрії віднаходять свою батьківщину. Це край, в якому один другого підглядає, в якому кожна людина, яка не має ніяких особливих особистих документів, стає в очах земляків німецьким спадуном, край, в якому кожна свобідна виміна думок є каральна та в якому »свобідну« пресу змушують представляти найбільшу воєнну поразку новітньої історії як якийсь тріюмф; у тому краю нагороджують полководця без армії високим відзначенням, та розбитих, до безтями втомлених, знеможених утікачів, що перейшли крізь пекло смерти, представляють як змагунів у знаменитому гуморі, вдоволених зі світа й себе.

Гіршим від смерти англійських вояків у Фляндрії є смертний танок, який стрічає дома нещасних розбитків!«

—o—

Воєнна продукція Америки

У передовій статті »**Дойтше Альґемайне Цайтунґ**« з 8. ц. м. під наг. »Наступник Ґамелена« находимо цікавий уступ, що торкається американської воєнної продукції та звязаної з нею французьких надій. Читаємо там дослівно:

»...Дальшим прикладом на дійсні настрої у Франції й Анґлії у перших днях другого великого наступу Німеччини є поклики за поміччю під адресою Америки та неспокій з приводу Італії. Один із секретаріїв Рузвелта потвердив, що посли Зединених Держав у Льондоні й Парижі, Кенеді та Булліт, просили Вашинґтон, щоб Америка все зробила, аби приспішити продукцію воєнних матеріялів. Ґлен Мартен, керманич одної американської фабрики літаків, склав у звязку з цим фахове пояснення, що американський промисл потребує року, щоб якслід збільшити свою продукцію. Коли канадійський міністр муніції Гау заявив, що канадійський автомобілевий промисл намагається надолужити величезні втрати у воєнному матеріялі та транспортових засобах змоторизованих частин, втрати, що їх зазнав британський експедиційний корпус у Фляндрії, то таке завдання вимагає теж місяців і років, так для продукції як і для транспорту, бо скількість тонажу транспортових кораблів, які стоять до диспозиції, також сильно змаліла. 13 міліонів долярів, про які казав той канадійський міністр, це крапля у морі в порівнанні з втратами у Фляндрії. Крім того американські часописи раз-у-раз звертають увагу на те, що збровєневі потреби самої Америки такі великі, що годі говорити про зайвий матеріял у якомусь більшому розмірі. Комісія закупів західних держав вживала тепер заходів, щоб можна купити старі американські запаси зі світової війни. Але й ті запаси є смішно малі в порівнанні до втраченого у Фляндрії матеріялу та ґіґантських потреб обох західних держав. В кожному разі ті запаси не входять у гру, коли річ іде про битву, яка вже ведеться.

Одночасно, коли англійські військові критики стараються вспокоїти прилюдну опінію, то »Дейлі Експрес« звертає увагу на щораз менші запаси англійського вугля, у звязку з утратою бельгійських та північно-французьких копалень вугля, а »Дейлі Геральд« поручає англійцям одно-глечикову страву...«

Політика Туреччини

»**Берлінер Берзен - Цайтунґ**« з 7. ц. м. у передовій статті п. н. »Політика без авантур« аналізує промову турецького премієра, що її він виголосив кілька днів тому крізь радіо, викликавши своєю заявою різнородні відгуки у міжнародньому світі. Турецький премієр заявив, що у турецькій політиці нема ні тіни авантури. Вона знаходиться поза війною та хоче поза нею залишитись. Коли ж проте хтонебудь зачепить турецьку територію, Туреччина буде завзято боронитися і він, турецький премієр, впевняє, що Туреччина знаменито приготована до збройної оборони.

Названий берлінський щоденник пояснює, що та промова турецького державного діяча мала на меті вспокоїти турецьку прилюдну опінію, схвильовану вічними поголосками про згодливу небезпеку, яка грозить Туреччині. Премієрові вдалося ту ціль осягнути, бо турецьке громадянство правильно зрозуміло його заяву, як запевнення, що Туреччина далі зберігатиме невтральність та не втручуватисьме до західно-европейського конфлікту, всупереч бажанням франко-англійській дипльоматії, яка жагуче хотіла втягнути Туреччину до війни. Тих своїх надій західні великодержави ще не покинули. Доказом того є інтерпретація офіц. французької аґенції Гаваса: турецький премієр, мовляв, будім то заявив, що доля Туреччини надалі звязана з долею союзників та що стан »не вести війну« це вже тільки остання спроба зберегти мир.

Німецький часопис кепкує собі з такої французької інтерпретації, опертої на впертости, з якою аліянти хотять все ще впливати на Туреччину, з якою вони мають формальний союзницький договір. Французи забувають, що від часу, коли їм вдалося втягнути до союзу Туреччину, сталися події, які основно змінили турецькі настрої. Німеччина не має ніякого інтересу заколочувати мир на Балкані та виступати аґресивно супроти Туреччини, а Італія показалася справжнім ґарантом мира на Балкані та Близькому Сході. Не Німеччина й Італія, лиш саме Франція й Анґлія зацікавлені в тому, щоб поширити полумя війни та штовхати різні краї на шлях авантур. Туреччина переконалася теж, що значить англійська ґарантія: коли Анґлія не всилі була прийти з допомогою не то Польщі, але й Бельгії чи Голяндії, державам у найближчому свому сусідстві, то як вона і чим може помогти Туреччині? Тим менше може статися це тепер, коли французи відкликали до Европи армію Вейґана: замість вести авантурничу війну на сході, та армія має тепер рятувати саму Францію на французькій таки території.

Німеччина з жалем дивилася, як Туреччина, яку здавен вязали приязні взаємини з німецькою державою, в останніх роках віддалилася та наблизилась до тих, що вели в Европі політику окруження. Тепер з вдоволенням приймає німецький часопис до відома, що турецькі політики починають розуміти свою помилку. Замирення атмосфери, що приходить у Туреччині після заяви турецького премієра, вплине теж безумовно на поправу турецької економіки, тим більше, що й тут турецькі державні керманичі мусіли розчаруватись щодо спроможности Франції й Анґлії: ті держави не були в силі перейняти надвишки турецької продукції та заповнити проґалину у турецькому імпорті. Мирова політика Туреччини вийде їй на добро і під господарським оглядом.

—o—

Дві академії в Холмі

Т-во »Рідна Хата« у Холмі відсвяткувало дві академії з приводу двох пропамятних трагічних подій — парижської та ротердамської. Великий дзвін скликав усе українське громадянство до собору й тут, перед гарно прибраною могилою, відправлено панахиди, на яких отці проповідники згадали про ці дві великі і болючі втрати. Після відправ у соборі відбулися академії, що доборөм програми та виконанням їх відповідав гідно цим великим поминкам. Прєявні переживали у душі ще раз цей біль невтишний по втраті двох Великих Синів, що їх відсутність так дуже відчувається зокрема тепер, у цей важливий час вагітних подій. Ці дві академії, що так близько зійшлися своїми трагічними датами, мають для Холму ще й особливе значіння. В рямах т-ва »Рідної Хати« їх зорґанізували представники українського народу усіх сторін українських земель, котрих доля кинула саме до Холму, щоб тут на ділі затерти почування зашкурілого льокалізму.

Дві символічні Могили поставили також побіч себе, рамя при рамені, два українські покоління. Цих, що творили вже Чин і цих, що до Чину рвуться. У кого серце й душа горять полумям вірности для добра Справи, цей певно в цьому моменті освідомив собі остаточно, що до головної розправи, щоб переможньо завершити почин прадідів, так само рамя при рамені мусять станути всі українські сили від столітнього діда, аж до маленької дитини.

—o—

НОВИНКИ

КАЛЄНДАР

ЧЕРВЕНЬ:

14. Пятниця — Черв. Юстина.
15. Субота — Никифора.

ВСЮ КОРЕСПОНДЕНЦІЮ у справі передплати часописів, закупу книжок і за часописи та книжки слід надсилати на адресу: Адміністрація »Краківських Вістей« у Кракові, вул. Кармелітська ч. 34/II., де приміщується теж Дирекція В-ва й у всіх видавничих справах слід теж звертатися на згадану адресу: Дирекція Українського Видавництва при вул. Кармелітській ч. 34/II. — До Редакції часопису »Краківські Вісті«, яка приміщується при вул. Ожешкової ч. 7/II — просимо надсилати лише редакційні матеріяли, а саме статті, фейлєтони і дописи.

— ЗГОРІЛО УКРАЇНСЬКЕ СЕЛО. В селі Городище біля Холму пожежа знищила 5 господарств, 22 українських і 3 польських. 101 осіб залишилося без даху. Згоріло все майно, разом з кіньми й коровами. Пожежу спричинив 10-літній хлопець, що бавився сірниками у стайні. На місце пожежі прибув негайно холмський староста п. Гаґер і наказав погорільців розмістити по селі, приділити їм якнайскоріше будівельний матеріял на догідних умовинах та забезпечити їх харчами.

— НІМЕЦЬКИЙ МІНІСТР ФІНАНСІВ У ПЕРЕМИШЛІ І В КРИНИЦІ. Минулого тижня німецький міністр фінансів гр. Шверін-Кросіґ відвідав Німецький Перемишль і Криницю. У Криниці-Селі привитав гостя війт і місцевий священик, які висловили заяву відданости українського населення. Дівчинка у національному одязі передала китицю цвітів, а хор відспівав німецький гимн. Міністр оглянув церкву у Криниці-Селі, купальні у Криниці-Живці. З Криниці поїхав міністр до Тилича, а звідтіля через Новий Санч до Закопаного.

— КНИГОВЕДЕННЯ У ВЕЛИКИХ РІЛЬНИХ ГОСПОДАРСТВАХ. Вістник розпорядків Ґенерал-Ґубернаторства з дня 7. ц. м. приносить цікавий розпорядок керманича праці рільничого відділу з дня 31. травня 1940 р. про книговедення у Ґенерал-Ґубернаторстві. Той розпорядок постановляє, що рільні господарства більші як 100 гектарів обовязані вести книги. Це книговедення слід вести згідно з вказівками »Центрального бюра рільного обчислення« у Кракові.

— У ЗАМІСТЮ БУДУЮТЬ ШПИТАЛЬ. Будову того шпиталю почали ще в 1937 р., а тепер міський староста доручив його докінчити. Новий шпиталь примістить 100 ліжок і матиме окремі відділи для різних недуг.

— НАПАД НА СТАНИЦЮ ПОЛІЦІЇ. У повіті блонськім в Кампіносі напали замасковані бандити на поліційну станицю і почали стріляти до коменданта поліції. У висліді вбито одного бандита.

Короткі вістки

= НОРВЕЖСЬКИЙ КОРОЛЬ УТІК ДО ЛЬОНДОНУ. Аґенція Райтера повідомляє, що норвежський король Гаакон із членами бувшого уряду та своїм почотом прибув у понеділок до одної анґлійської пристані. Звідти поїхав король особливим поїздом до Льондону. Залізничий двірець у тому часі був зачинений для публики.

= ВЕЛИКЕ ВРАЖІННЯ У ШВЕЦІЇ. Втеча анґлійської фльоти з Нарвіку викликала в цілій Швеції помітне враження. Загально стверджує шведська преса, що престіж Англії на півночі упав і вже більше не піднесеться до відповідної височини.

= ПАРИЖ ТВЕРДИНЕЮ. Деякі французькі журналісти підшептують урядові, щоб Париж приготовити на головну твердиню перед німецькою армією. Це несамовите, бо ж приклад із Варшавою може повторитися й у Парижі, тобто чотириміліонове місто може статися руїною.

= ПАРИСЬКУ ПРЕСУ ПЕРЕНЕСЛИ НА ПРОВІНЦІЮ. Парижські щоденники повідомили своїх читачів, що з уваги на небезпеку німецького наступу на Париж, пресу треба було перенести на провінцію.

= ФРАНЦУСЬКІ ЛІТАКИ скинули бомби на територію Швайцарії. Досі не було відомо, які літаки поважилися бомбардувати невтральну Швайцарію, щойно технічні досліди виявили, що це французькі бомби.

= ПАНІКА У ЛЬОНДОНІ. Тривога охопила мешканців Льондону. Всі бояться налету німецьких літаків. Поліція заповіла, що стрілятиме до вікон, які не будуть в ночі відповідно затемнені.

= ЛЬОНДОН МАЄ ВЕЛИКІ ВТРАТИ. Черчіль врешті признався, що впродовж останніх днів Англія має велитенські втрати на фронті. Багато літаків, кораблів і різне воєнне приладдя пропало чи пак знищив противник на фронті.

—o—

КОМУНІКАТИ ТА ОБІЖНИКИ

Культурно-Освітній Відділ Українського Центрального Комітету у Кракові взиває **всіх учителів українців, які перебувають на б. польських землях**, що їх закинув туди б. польський уряд, і які ще не зголосилися в Українському Центральному Комітеті у Кракові, щоб у власному інтересі подали негайно такі дані: імя й прізвище, дату уродження, літа служби, учительські кваліфікації, свою адресу. Справа пильна. Йде про службове перенесення до українських шкіл.

Краків, у червні 1940.

Керманич Культурно-Освітнього Відділу У. Ц. К. у Кракові.

Академія в память проф. С. Русової

Заходом Жіночої Секції при т-ві »Просвіта« у Кракові відбулася минулого четверга 6. ц. м. вечором у домівці т-ва »Просвіта« святочна академія в память відомої української діячки, виховниці молодих поколінь проф. С. Русової. Академію почала вступним словом відома українська письменниця О. Теліга про два типи жінок-українок та їхній вплив на виховання молодого покоління. З черги відомий рецитатор Ґеник-Березовський віддеклямував прегарно з чуттям твір В. Стефаника п. н. »Мати«. Опісля приявних полонила д-р Х. Кононенко, яка живо і цікаво з суттєвими подробицями переповіла про свої взаємини з проф. С. Русовою від ранньої молодости, аж до останніх днів її життя. Прецікаві спогади переплітала грою на фортепяні п-ні І. Павликова, яка — по сольоспіві п. С. Тарасевич — відограла на закінчення жалібний марш Шопена. Свято залишило незатерте враження між приявними.

—o—

ПОЛУДНЕВА АФРИКА ВИПОВІЛА ІТАЛІЇ ВІЙНУ.

Рим, 12. 6. Торговельний представник Полудневої Африки у Римі заявив у понеділок вечером міністрові ґр. Чяно, що він з доручення свойого уряду домагається видачі паспортів анґлійським громадянам. — Водночас він підкреслив, що цю заяву слід уважати за виповідження війни Італії Полудневою Африкою.

—o—

ВТЕЧА ФРАНЦУСЬКОГО УРЯДУ З ПРИЖА ДО ТУР.

Женева, 12. 6. З Парижа наспіли вісті, що французький уряд утік із Парижа до Тур. Ґен. штаб теж утік. Найважніше те, що прем. Рейно не додержав приречення, що мовляв не покине столиці своєї батьківщини.

Часопис »Суіс« повідомляє, що французький уряд утік із Парижа до Тур. Враз із урядом виїхали амбасадори й посли чужих держав.

Швайцарська дипльоматична місія у Парижі повідомляє, що справа утечі французького уряду з Парижа була предметом палкої дискусії членів уряду. Деякі міністри обстоювали на тому, щоб таки не покидати Парижа. Йшло проте, щоб уряд остався у Парижі так довго, як не покінчать оборонних приготувань перед німецькою армією. У часі тієї дискусії Рено був у президента Лебрена. Він прибув із декретом у руці й повідомив, що уряд покидає Париж, бо така воля президента Франції.

Вістка про втечу уряду викликала серед населення Парижа пригноблюючі враження. Навіть посли висловили негодування з того приводу, заявляючи: »Нас зраджено«.

З українського життя в Холмі

КОМІТЕТ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ СОБОРУ.

Тому що поляки, які майже 22 років володіли Святою Гіркою короля Данила, переробили бані собору й дзвіниці, затинкували стінні мальовила, усунули іконостас та образи й т. д., Церковна Рада виступила з ініціятивою створення спеціяльного комітету для відновлення собору, себто доведення його до колишнього вигляду, а також для придбання всього того, що він втратив у часі окупації його поляками. Організацію комітету й перше його засідання відбулося на Вознесення, 6. червня ц. р.

ХОЛМСЬКЕ СВЯТО-БОГОРОДИЧНЕ БРАТСТВО.

Від 80-тих років минулого століття в Холмі істнувало »Холмське Свято — Богородичне Братство«. Воно мало російський характер, але холмщани часто-густо змушували його служити місцевим інтересам. При Братстві був доволі цінний музей, в якому було зібрано немало памяток нашої української холмської старовини, видавництво, що, між іншим, видало гарний і цінний »Богогласник« з нотами в гармонізації О. Витошинського, книгарня й т. ін.

Перебравши б. братський будинок на Даниловій Гірці, Церковна Рада й соборний причет робить заходи до відновлення діяльности братства в колишніх розмірах. Святочна реституція Холмського Свято-Богородичного Братства мала відбутися 13. червня ц. р. при значному напливі українського населення з околиць.

ОРҐАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО КУПЕЦТВА.

Дня 1. червня ц. р. в домівці »Рідної Хати« у Холмі відбулися сходини українських купців у справі оснування у Холмі власної гуртівні. Збори відкрив голова секції Союзу Українських Купців Миколаєвський, а проект статуту гуртівні зреферував нотар д-р Ст. Баран. У зборах взяло участь 30 купців. Після дискусії рішено оснувати гуртівню, означено розмір уділу й устійнено головні точки майбутнього статуту. Функції управи гуртівні до перших загальних зборів має виконувати президія секції під проводом п. Миколаєвського.

Секція має намір зорґанізувати в найближчому часі курси з метою освідомлення й вишколення молодого українського купецтва. Холмське громадянство сподівається, що українське купецтво працюючи побіч української кооперації, причиниться до зміцнення та поширення української акції.

ШКІЛЬНИЦТВО.

Курси для сільських учителів. Серед сільського учительства є немало осіб, які не мають спеціяльної педаґоґічної освіти. Щоб дати можливість цим учителям здобути необхідні їм педаґоґічно-дидактичні й методичні знання, а іншим учителям доповнити це знання, які вони вже мають, шкільний інспекторат холмського повіту плянує короткоречинцеві літні учительські курси у Холмі.

Шкільні будинки. З багатьох місць Холмщини повідомляють, що шкільні будинки находяться в руках польської частини населення, навіть і в тих випадках, де воно в меншості, а українські школи, що в тих місцевостях складають більшість, мусять міститися в невідповідніх, тісних помешканнях. Бажано, щоб з початком нового шкільного року справу шкільних помешкань унормовано справедливо для українців.

СУСПІЛЬНА ПОМІЧ.

Допомогові комітети. В усіх повітових містах Холмщини мають повстати Допомогові Комітети, завданням яких є нести найширшу допомогу населенню в усіх можливих формах. Там, де істнують Українські Національні Комітети, вони реорґанізуються в Допомогові Комітети; де їх нема, повстають нові.

У Холмі досі істнував Центральний Український Комітет Холмщини й Підляшшя, що тепер звузить свою діяльність і переорґанізується в Допомоговий Комітет холмського повіту.

При цій нагоді треба зазначити, що Центральний Комітет Холмщини й Підляшшя у Холмі мав допомогову секцію, яка зорґанізувала і веде до сьогоднішнього дня кухню, де дають біднішим і головно безробітним українцям дешеві обіди.

НОВИЙ МІСЬКИЙ КОМІСАР У ХОЛМІ.

З початком червня призначено нового міського комісара у Холмі, а саме п. Остернак. Досі, тобто від жовтня 1939 р. до кінця травня ц. р. на тому становищі був п. Гебер, що поклав чимало праці для упорядкування відносин у Холмі. Шеф уряду при люблинському дістрікті д-р Шміґе подякував давному комісареві за його працю і водночас побажав успіхів новому п. Остернакові.

Посмертні згадки

ІНЖ. ВОЛОДИМИР ЖУК.

Дня 26. травня ц. р. помер по короткій недузі інж. **Володимир Жук**, член Управи УНО в Данціґу, та б. член студентських орґанізацій в Данціґу. В. Й. П.

ДИР. ЕВСТАХІЙ РИЖЕВСЬКИЙ.

Дня 22. квітня ц. р. помер у Богатківцях, пов. Підгайці заслужений директор школи Евстахій Рижевський у 68. році життя, залишаючи за собою нестерті сліди своєї праці для українського народу. Була це людина хрустально - чистого характеру, прегарний педаґоґ і ревний робітник на національному полі. Богатківці мали в його особі світлий примір глибоко реліґійного і чесного життя, дуже доброго учителя дітей і дорадника у всіх громадянських та національних справах. Був членом усіх місцевих українських товариств, довголітнім головою надз. ради кооп. »Дніпро«, членом т-ва »Просвіта« у Львові, т-ва »Взаїм. Поміч Учит.« і т. п. Виховав сина Володимира на священика, дві доні Казимиру і Степанію та сина Ярослава на учителів, защіплюючи в їх серцях горячу любов до України. За це — з вибухом німецько-польської війни — 2. вересня вивезли його поляки до Берези Картуської. Ніхто не сподівався вже його повороту, але за Божою помічцю старенький і немічний директор перебув всі знущання і пекло Берези та вернувся до своєї подруги в Богатківцях на радість усім. Та підірване здоровля прискорило його смерть. В. Й. П.

ЗІ СПОРТУ.

ТИМ РАЗОМ НЕ ВДАЛОСЯ.

У. С. К. »Сян« розіграв 26. травня ц. р. пополудні мячеві змагання з поліційним клюбом у Ряшеві програючи у відношенні 3 : 1. Українська дружина, маючи за собою виграні з німецькими дружинами у відношенні 7 : 1, 4 : 2 та 9 : 0 злегковажили собі німецьку дружину і тому програла. Напад »Сяну« був добрий у полі, але під воротами противника не використовував догідних ситуацій. Одиноким вартісним грачем виявився Турко М. у нападі та Зілинський на обороні. Другий оборонець у цих змаганнях був незвичайно слабий. Німецька дружина, підсилена кількома позамісцевими кращими грачами, по програній 11. травня ц. р. у Перемишлі у відношенні 9:0, виявилася тепер твердою та незвичайно амбітною. Найкращими були: провідник, лівий крайник у нападі і лівий оборонець. Українська дружина повинна тепер доложити всіх зусиль, щоб не лише вирішувати змагання у свою корист, але показати, що й українці потраплять бути твердим партнером.

Присутній.

ВОЄННІ ЧАСИ.

Княгиня Люксембурґу надіялась потомства. З цього приводу вийшов клопіт, бо традиція велить при такій нагоді віддати почесний стріл з гармат, яких маленьке Люксембурське князівство не мало і треба було позичити бодай одну у Франції. На прохання Франція позичила, але »тільки на один раз«. Командант тієї гармати казав забрати 202 стрілен і вирушив на призначене місце. Він дістав наказ дати 101 стрілів, бо так водиться. »Пощо ж ми брали аж двісті два стрільна, коли потреба було тільки половина цього?« — дивувались французькі вояки, що обслуговували гармату. — »Ех, дураки з вас — відповів їм на те командант — хтож міг знати, що не буде близнят, це ж воєнні часи«.

—о—

ЛИСТУВАННЯ АДМІНІСТРАЦІЇ

Вп. Серговський Іван, Ґуштертер Берг: У справі адрес Ваших приятелів належить звертатися до Українського Комітету у Кракові, вул. Яблоновських 10/12.

Вп. Маґерович Василь, Льорх: Лист і 9 нім. марок. одержали. Маєте заплачено на вересень 2.50 зол.

Вп. Куцій Степан: Складів із радіо-апаратами тепер нема.

Вп. Качалуба Теодор, Томашів Любл.: Вашої справи не можемо наладнати, бо розрахунків у Словаччині не маємо.

Вп. Шепертицький Адріян, Конти: На передплату »К. В.« маєте вплачено 2.50 зол. і 5.— зол., до кінця червня належиться 2.60 зол. Різниця у тому, що передплата від 1. травня ц. р. виносить 3.50 зол. У справі учителів заточенців, належить звертатися до Української Станиці у Кракові, Зелена 26.

Хв. Коопер. »Слава«, Рибне: До кінця червня належиться 2.90 зол.

Хто надав у Радомі 28. травня ц. р. 5.— зол і замість своєї адреси подав адресу »Краківських Вістей«?

ОГОЛОШЕННЯ

Дрібні оголошення

ШУКАЮ АРХІТЕКТА БУДІВНИЧОГО до співпраці. Зголошення до »Краківських Вістей« під »РІЗЬБАР«. 538 2-2

КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ Миколи Панчака, Краків, Юліюша Лея 7 А, м. 10. 11-12

Степан Мартинович, 28 полк. Каліш, подай свою адресу. — Сестра Дубова Ярослава, **Ярослав**, Гавптштрасе 1. 3-3

Трояна Мирослава, сина адвоката з Ходорова, 14-літнього ученика III. кл. ґімн. пошукує найближча родина. Хто знав би хоч найменші вісти про нього, проситься повідомити адмін. »Кр. Вісті«. 3-6

Пошукуємо **Евстахія Войтіва** та **Йосифа Свища** зі Львова. Хто знав би про них, прошу ласкаво зголосити до »Краківських Вістей«. С. Г. Клюки. 533 2-2

Знайомим до відома! **Олекса Пасічник** зі Львова живе у Ряшеві, вул. Ожешкова 16. 4-14

Михайла Андрейціва, Михайла Ляльку, Олега Кудрика з Рогатина та Бабинець прошу відізватися.: **Яричевський Іван**, Volksdeutsches Lager' Karlsbad-Drakowitz-Sudetengau. 541 1-2

Пошукую своїх братів: Андрія та Арсена з Заріска, пов. Рівне. **Миронюк Петро.** Watenstedt II. über Braunschweig. Wohnlager 23. St. 14. Deutsches Reich. 542 1-2

Інжинір Ґавдяк Лев — прошу ласкаво подати свою адресу. Сорохан Василь, Hawerlawjse u. Zalzgitter. Lager V. Firma Szymkowiak. 543 1—1

Івана Сиротенка просить відізватися Тамара. Berlin W. 50, Eislebener Str. 1-1. 3-3

Обізвіться друзі зі села **Ценів**, пов. Бережани. »Краківські Вісті« під »Ценівський«. 535 2-2

Іваницький Осип, пошукує своїх друзів зі села Стефкови, Ліського повіту. Watenstedt u. Braunschweig Lager 23. st. 23. 544 1—2

Втікачі зі села Билич і знайомі з інших сіл — Халімон, Дешкант, Турчик і ін. — відізвіться. — **Микола Болотюк**, Dobian über Pössneck, Deutsches Reich. 545 1—1

Дяка Арсенія Дядьова з Рікович пошукує Павло Петрук. **Dob an u. Pössnnak, Deutsches-Reich** 546 1 - 1

Михайло Новицький із Сяніччини відізвіться на адресу: Володимир Соловей, Грубешів, Ринок 15. 547 1-1

Стефа, що має вістку з січня від мого брата, нехай миттю подасть адресу. — Володимира Хомінська, Краків, Яблоновських 10/12. 548 1-1

КОНКУРС.

Підляшський Сюз Українських Кооператив у Білій Підляшській прийме негайно двох фахових люстраторів. Платня за умовою. 539 1-1

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., $1/4$ сторінки 180 зол., $1/8$ сторінки 150 зол., $1/12$ сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
ПЕРЕДПЛАТА »Кр. В.«: Цінник передплати поданий на першій сторінці. Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.
ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату чи книжки з Генерал-Губернаторства належить посилати переказами або чеками нашого видавництва. PSch A Warschau Nr. 2.143. З Німеччини на адресу: „Ukrainische Nationale Vereinigung" Berlin W. 50. Ansbacherstr. 15. З Протекторату на адресу: „Probojem".Praha XIV-65 post. schr. 8.— Курс 1 нім. марки 2 золоті. При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші.

За Редакцію відповідає начальний редактор Л. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Кармелітська 34, II. Телефон 230-39
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.

Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter L. Chomiak Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau, Karmelitzerstrasse 34. II, Fernsprecher 230-39 Druck: „Nowa Drukarnia Dziennikowa", Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher. 102-79